Opłata pocztowa zapłacona gotówką.

Pojedynczy numer 20 groszy.

Głos Pszczyński

Tygodnik poświęcony sprawom politycznym, gospodarczym, społecznym i kult.-oświatowym ludu śląskiego.

Cena prenumeraty z przesyłką pocztową:
Rocznie ...... 9·— zł
Półrocznie ..... 4·50 „
Kwartalnie ..... 2·30 „
Miesięcznie ..... -·80 „

Wychodzi w każdą sobotę.
Redakcja i Administracja: Pszczyna, ul. Kopernika 18/I p.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 307.380.

Ceny ogłoszeń:
Ogłoszenia zwykłe za 1 mm 40 gr, w tekście 50 gr, przed tekstem 80 gr.
Przy kilkakrotnem ogłoszeniu znaczna zniżka.

Rok 2 | Pszczyna, dnia 26 września 1931 | Nr. 28

W POGOTOWIU!

W 600-letnią rocznicę bitwy pod Płowcami.

Parcie Niemców w kierunku ziem Polskich odbywało się w ciągu wieków pod różnemi postaciami. W XIII i XIV stuleciach napór ów przejawia się w postaci Krzyżaków, tych rycerzy niemieckich, wprawdzie z krzyżem na białych płaszczach zakonnych, lecz z mieczem pod szatą skrytym, dobitnie symbolizującym ich cele. To też ekspanzja krzyżacka zwrócona była ku Polsce, słabej państwowo, bo rozbitej wówczas na dzielnice. Dopiero znów zcalona Polska za Władysława Łokietka stawiła owemu „Drang nach Osten" zacięty opór. Mimo, że państwo Polskie dopiero co zrastać się poczęło w jedną całość, że rany długoletnich najazdów tatarskich, niemieckich i czeskich, wreszcie tarć wewnętrznych jeszcze się nie zabliźniły, instynkt narodowy i bystry umysł króla Łokietka spostrzegł grożące niebezpieczeństwo ze strony Krzyżaków i kazał stawić mu tamę aż do wielce ryzykownej bitwy pod Płowcami włącznie. Krzyżacy spustoszyli znaczne połacie Polski nikogo i niczego nie oszczędzając, pustosząc — jak mówi nam jedno ze źródeł — ziemię miejscami ogniem. Palili miasta, mordowali ludność, złupili ziemię dobrzyńską, Mazowsze, doszli aż w ziemię kaliską. Władysław zabiegał tylko drogę krzyżakom, trapił ich tyły, unikał walki w otwartem polu, bo rozumiał, że siły nieprzyjacielskie znacznie polskie przewyższają tak liczbą, jak jakością. Mimo tego, król przybywszy w końcu za Krzyżakami na Kujawy, w okolice Płowiec, wsi leżącej koło Radziejowa stoczył bitwę w której rozgromił nieprzyjaciela 27 września 1331 roku. W morderczej bitwie poległo kilkanaście tysięcy krzyżaków, a ocalała reszta odstąpiła od zdobycia Brześcia Kujawskiego i cofnęła się pod Toruń.

Płowce — to pierwsza większa bitwa, zwycięska z krzyżakami, to zapowiedź Grunwaldu, stąd jej znaczenie i dzisiejszy obchód 600-letniej rocznicy.

Choć ostateczny wynik walk Łokietka z zakonem był dla Polski niepomyślny chwilowo, to jednak kierunek polityki Łokietkowskiej musieliśmy kontynuować i został uwieńczony pokojem toruńskim w 1466 roku, na mocy którego Polska znów odzyskała swą własność — Pomorze. Znów zdobyliśmy dostęp do morza, znów wybiliśmy okno na świat szeroki.

I Śląsk, który najdłużej jęczał pod jarzmem niewoli krzyżackiej, godnie zamanifestuje swe uczucia narodowe w rocznicę pamiętnego zwycięstwa oręża polskiego nad Krzyżakiem. Zwłaszcza w chwili dzisiejszej, kiedy kierunek polityki niemieckiej nie tylko nie uległ zmianie od czasów krzyżackich, lecz jeszcze bardziej zaborczy przybrał charakter, przyozdabiając się w różne „sny o potędze", rewanżu i zgoła fantastyczne plany imperjalistyczne — musimy z Płowiec wyciągnąć należyte wnioski: Stać czujnie na straży granic zachodnich! Podbojowej polityce niemieckiej przeciwstawić nasze prawa do Śląska i Pomorza, wypływające z prawa natury. To ziemie odwiecznie Polskie! Nasze prawa wypływają nie z chęci pobrzękiwania szabelką, nie z wojennych nastrojów. Polacy bowiem są pokojowo usposobionym narodem, który jednak w razie potrzeby umie się upomnieć nawet z orężem w ręku o swe krzywdy. Potrafi bić się za Ojczyznę! To nasza najlepsza odpowiedź dzisiejszym Niemcom.

Stoimy w pogotowiu!

Skrypt dłużny, czy weksel?

We wszystkich krajach byłej Austrji stosowano w spółdzielniach typu Raiffeisena skrypty dłużne, a używanie weksli było statutem wzbronione. Zakaz ten był zupełnie słuszny, bo chronił dłużnika od następstw wekslowych w razie niewywiązywania się ze zobowiązań wekslowych. Niechaj jednak nikt nie myśli, że weksli wówczas nie używano, owszem nawet rolnicy zaciągali pożyczki wekslowe po miastach, ale pożyczki wekslowe były tak uciążliwe, że zaciągano je tylko pod przymusem i obecne pokolenie boi się weksla jak ognia.

Ponieważ jednak po ukończeniu wojny światowej stosunki gospodarcze ludności wiejskiej uległy zasadniczej zmianie, wyłoniła się konieczność zmiany ustroju pieniężnego. Zrazu zdawało się, że skrypty dłużne to wystarczający środek gwarancyjny na udzieloną pożyczkę, że dłużnicy będą się wywiązywali regularnie ze zobowiązań wobec kas spółdzielczych tak, że do obecnej chwili stosowały nasze kasy spółdzielcze na Śląsku Cieszyńskim wyłącznie skrypty dłużne.

Tymczasem zaszło coś niespodziewanego, mianowicie obecne życie gospodarcze nie znosi więcej tego, co przed wojną było dobre i możliwe. Po paru latach powojennych tłustych, nastąpiły lata chude. Rolnik w latach dobrych zaciągał pożyczki na prawo i na lewo, inwestował, wyposażał dzieci, nie doceniał jednak złotego. A dziś, kiedy trzeba płacić, to mu ciężko, skoro warsztat pracy rolniczej się nie popłaca. Kasy spółdzielcze są w kłopocie, z jednej strony wypowiadanie wkładek, a z drugiej strony prośby o nowe pożyczki nie dają spokoju władzom kasowym. Co tu więc począć? Napływ gotówki nie odpowiada wypowiedzianym wkładkom i prośbom o nowe pożyczki. Nie pozostaje nic innego, jak iść z prądem czasu i całą działalność kas oprzeć na wekslach, jako na jedynym środku pieniężnym, którym dziś rozporządzamy. Dobre weksle to pieniądz, a skrypty dłużne to gwarancja na udzieloną pożyczkę, za które nigdzie nie otrzymamy gotówki kasowej. Może więc jedna lub druga kasa posiadać setki skryptów dłużnych, to ma tylko gwarancję na udzielone pożyczki, skoro jednak posiada weksle, to ma płynną gotówkę, bo weksel można puścić w obieg i uzyskuje się gotówkę płynną. Ponieważ obecnie nie mamy innych kredytów, jak kredyty wekslowe, jest koniecznością, by wszystkie kasy spółdzielcze zaprowadziły weksle podkładowe względnie terminowe, a te kasy, które tego jeszcze nie uczyniły, powinne sobie uprzytomnić, że wobec zmienionej sytuacji gospodarczej inaczej pracować nie można. Weksle na opieszałych dłużników to przymus. Ilu to dłużników mamy w kasach, z którymi nie widzi się kasjer jak długi rok, a weksel powoduje, że kasjer co ćwierć roku względnie pół roku widzi się z opieszałymi dłużnikami i ręczycielami, a gdyby ci nie zjawili się, to w sądzie sprawa jest przeprowadzona natychmiast, to znaczy w ciągu 14 dni można mieć wyrok na dłużnika.

A więc trudno, takiemi torami potoczyło się obecne życie gospodarcze i nie pozostaje nic innego, jak albo pożyczek nie zaciągać, a w razie potrzeby to tylko pożyczki wekslowe, które nie są znów tak straszne, jak sobie niejeden przedstawia, ale nie znoszą opieszałości dłużnika.

Wybuch wojny Japońsko-Chińskiej

W dniu 19 września wojska japońskie wkroczyły do Mandżurji, zajmując Mukden. Prasa japońska donosi, iż marsz wojsk japońskich sprowokowany został przez Chińczyków, którzy napadali podstępnie na straż japońską przy linji kolejowej. Między zdobywcami Mukdenu i Chińczykami przyszło do gwałtownej walki, w czasie której setki ludzi postradało życie. Japończycy w dalszym ciągu mobilizują swą armję. Według ostatnich wiadomości, wojska japońskie mimo zaciętego oporu ze strony Chińczyków, posuwają się w głąb Mandżurji, niszcząc zdobyte wioski i miasta. Prasa światowa, komentując wystąpienie Japonji w tak niecodziennych warunkach, podaje, iż atak ten planowany był już od kilku lat, albowiem Japończykom chodzi o zdobycie bogatej w pokłady węgla i rudy żelaznej ziemi Mandżurji.

Krach finansowy w Anglji.

Bank Angielski zawiesił wszelkie wypłaty w złocie, nakładając na Bank Angielski obowiązek sprzedania złota po ustalonej cenie. Zajście to wywołało ogólny spadek funta szter-

linga zagranicą. W świecie finansowym spadek funta wywołał ogromne poruszenie, gdyż po raz pierwszy w swem istnieniu funt zaczyna się chwiać.

Wiadomości polityczne.

Najbliższe posiedzenie Sejmu Śląskiego odbędzie się z końcem bm. Na porządku dziennym będą m. i. wybory do Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Oprócz tego Sejm Śląski zajmie się przedłożonym przez Pana Wojewodę ścieśnionym budżetem Województwa Śląskiego i obniżeniem dodatku kresowego, pobieranego przez urzędników, opłacanych z skarbu śląskiego. Według obiegających pogłosek Sejm zająłby się także ewentualnością rozszerzenia granic obecnego Województwa Śląskiego, do którego miałyby być przyłączone zachodnie części województwa kieleckiego i krakowskiego. Ostatnia sprawa budzi dość silne zastrzeżenia w kołach politycznych na Śląsku.

Czynny bilans handlowy za sierpień.

W sierpniu br. wywóz z Polski wynosił 150 milj. zł, przywóz z zagranicy 109 milj., zatem nadwyżka bilansu handlowego wynosi 41 milj. złotych.

Z Genewy.

Wiadomość o zachwianiu się funta szterlinga wywołała w Genewie na Zgromadzeniu Ligi Narodów piorunujące wrażenie. W związku z tem odroczono sprawy mniejszej wagi na czas późniejszy, a zajęto się stanem, panującym w Anglji. Sir Artur Salter złożył deklarację wyjaśniającą, w której zaznaczył między innemi, iż położenie wewnętrzne Anglji jest całkiem zdrowe, lecz że obecne przesilenie jest następstwem likwidacji inwestycyj na rynkach zagranicznych, wobec czego Anglja zmuszona jest pomyśleć o samoobronie. Banki angielskie nie będą czynić żadnych ograniczeń co do wypłat lokaty kapitałów zagranicznych, i nie będą też czynić specjalnych zarządzeń co do złota, przesyłanego do Anglji na rachunek kupców lub banków zagranicznych, lub też złota, mającego być sprzedanem na rynku angielskim.

Sądy doraźne w Niemczech.

Rząd Rzeszy ogłasza, iż z powodu braku poczucia obywatelskości u mieszkańców i daleko idącego nieposzanowania ustaw, zmuszony jest zastosować energiczne środki zaradcze, i w tym celu zdecydował się przedstawić prezydentowi projekt dekretu, wprowadzającego sądy doraźne celem ochrony bezpieczeństwa publicznego oraz utrzymania w czystości gospodarstwa niemieckiego i moralności podatkowej.

Proces byłych więźniów brzeskich.

Termin procesu 11 b. więźniów brzeskich wyznaczony został na 26 października. Liczba świadków będzie wynosiła 186 osób. Kancelarja 8-go wydziału karnego przygotowuje dla byłych więźniów odpisy aktu oskarżenia, treść którego trzymana jest dotąd w tajemnicy. Akt oskarżenia obejmuje 108 stron pisma maszynowego.

Z posiedzenia Komisji Rolnej Sejmu Śląskiego.

Komisja Rolna Sejmu Śląskiego na swem posiedzeniu z dnia 22 bm. omawiała zażalenie spółki szałaśniczej „Skałka" w Brennej odnośnie do uregulowania stosunków pastwiskowych spółki tej.

Przy tej sposobności przedstawił referent Dr. Kotas, w ogólności żale górali co do kar nakładanych na ludność górską za przekroczenia leśne a w szczególności za niedozwolone wypasanie bydła na gruntach skarbowych.

Zwrócił on uwagę na to, że wynagrodzenie za szkody leśne wymierza się według dawniejszych taryf, które w międzyczasie stały się nieaktualne, gdyż ceny za produkty lasowe znacznie się obniżyły a ponadto zwrócił uwagę na to, że postępowanie karne prowadzone przez starostwa odbywają się szablonowo, tak iż w największej ilości wypadków Sądy Grodzkie znoszą wyroki, o ile górale zwracają się w drodze odwołania do Sądów.

Komisja Rolna uchwaliła wnieść sprawę tę na plenum Sejmu i zażądać, aby Śląski Urząd Wojewódzki zrewidował taryfę wynagrodzeń za szkody leśne i wydał odnośne instrukcje dla Starostw, nakładając na nich obowiązek do ścisłego badania skarg Zarządu lasowego, do badania wszystkich okoliczności uniewinniających i łagodzących, do ścisłego ustalania wysokości szkody, by ludność górska znalazła w Starostwach nietylko rękę karzącą ale także obronę słuszną i sprawiedliwą.

Kronika.

Z Pszczyńskiego.

—oooo—

„Manewry jesienne" w Pszczynie. Zrzeszenie Artystów Teatru Polskiego z Katowic odegrało 17 bm. 3-aktową operetkę Kalmana „Manewry Jesienne". Sala wypełniona była widzami po brzegi, co jest najlepszym dowodem odczuwania przez publiczność głodu teatralnego. Gra artystów stała na odpowiednim poziomie, tylko ostatnia wojna teatralna Zw. Artystów z Zw. dyrektorów odbiła się na wystawie operetki. Kostjumy marne, statystki okropne! A to odbija się znacznie na operetce.

W sześćsetlecie bitwy pod Płowcami. Dnia 26 i 27 bm. przypada 600-letnia rocznica bitwy pod Płowcami. Dla godnego uczczenia tej wiekopomnej w dziejach naszych bitwy zwycięstwa oręża polskiego nad butą krzyżacką z inicjatywy Zarządów Miejscowego i Powiatowego Z. O. K. Z. zostało zwołane zebranie na dzień 21 bm. w sali Wydziału Powiatowego w Pszczynie celem zorganizowania Komitetu Obywatelskiego i przygotowania całkowitego programu obchodu tej rocznicy, w całym powiecie.

Uroczystość odbędzie się w sobotę i niedzielę według nast. programu. Sobota 26 bm. biwak na rynku z udziałem wszystkich zw. o godz. 19.30. Niedziela 27 bm.. Nabożeństwo w kościele parafjalnym o godz. 10.30, poranek w sali Pol. Domu Ludowego o godz. 12 w południe.

Uprasza się wszystkich Obywateli do tłumnego udziału w wymienionej uroczystości, a właścicieli domów do udekorowania domów flagami o barwach narodowych.

Miesięczne zebranie Zw. Obrony Kresów Zachodnich. We wtorek 29 bm. odbędzie się o godz. 20-tej w małej sali Polskiego Domu Ludowego miesięczne zebranie członków Zw. Obrony Kresów Zachodnich w Pszczynie z następującym porządkiem dziennym: 1) odczytanie protokołu z ostatniego zebrania, 2) referat: „Potrzeby gosodarcze G. Śląska, a zadania ZOKZ.", 3) sprawa odszkodowań majątkowych z okresu plebiscytu, 4) zorganizowanie „Miesiąca Śląska", 5) wolne wnioski. Ze względu na ważność spraw uprasza Zarząd o liczne przybycie członków i sympatyków.

Powrót dziewcząt z kolonij letnich. We czwartek 24 bm. powróciły dziewczęta w ilości 10 do Pszczyny, wysłane staraniem Koła Miejscowego ZOKZ. na kol. letnie do Bydgoszczy.

„Orlątko Śląskie" w Pszczynie. Koło Z. Miłośników Sceny z Katowic, odegra w niedzielę 27 bm. w sali Pol. Domu Ludowego o godz. 18-tej dramat patrjotyczny p. t.: „Orlątko śląskie". Sztukę reżyserował p. Piotr Śmietana Sokolski. Ze względu na akcję rozgrywającą się w czasie powstania śląskiego w Chorzowie i autentyczne osoby, biorące udział w tych wypadkach, sztuka budzi ogólne zainteresowanie.

Zabawa taneczna. Komitet Kolonij Letnich w Pszczynie urządza w sobotę 3 października br. zabawę taneczną w sali Pol. Domu Ludowego. Dochód przeznaczony jest na akcję kolonijną. Przypuszczać należy, że zabawę odwiedzą tłumnie wszyscy miłośnicy tańca i ci, którym dobro dzieci leży na sercu.

Poranek ku czci zmarłego ministra Czerwińskiego. Państw. Seminarjum Nauczycielskie w Pszczynie uczciło pamięć śp. ministra Czerwińskiego żałobnem porankiem w dniu 17 bm.

Jak pracuje stacja opieki nad dzieckiem w Pszczynie? W sierpniu br. ogólna ilość dzieci, korzystających z usług stacji wynosiła 153, ilość matek dzieci, zaopatrzonych w mleko w tym miesiącu 112, ogólna ilość wydanych porcyj mleka 3780, ilość mleka w litrach 2790. Stacją kieruje lekarz Dr. Cichy.

Odnawianie ołtarza z kościółka św. Jadwigi. Jak się dowiadujemy, bezcenne rzeźby gotyckie z tryptyku kościółka św. Jadwigi w Pszczynie oddano do gruntownego odnowienia w Krakowie, skąd wkrótce mają powrócić na dawne miejsce. W ten sposób kościółek nabierze piękniejszego wyglądu. Przypomnieć należy, że rzeźby wymienione należą do 15-go lub pocz. 16-go wieku, związane są ze szkołą największego polskiego snycerza w końcu średniowiecza, Wita Stwosza.

Święto pułkowe w Pszczynie. Dnia 15 bm. obchodził tut. szwadron święto pułkowe, łącząc w tem pożegnanie starszego rocznika odchodzącego do cywila. W biesiadzie żołnierskiej wzięli udział Pan Starosta Dr. Jarosz, inż. Sorczyński, oraz przedstawiciel P. W. Na program dnia złożyły się przemówienia gości i p. rotm. Dąbrowskiego, w których podniesiono wielką łączność ideową odchodzących rezerwistów; nieposkąpiono im także rad na nową drogę życia. Uroczystość miała charakter podniosły i szczery.

Co zrobiono dla walki z bezrobociem w Mikołowie? Miejscowy Komitet Niesienia Pomocy dla bezrobotnych w Mikołowie rozwinął ożywioną działalność, na co wskazują poważne wyniki dotychczasowej akcji. Zebrał tytułem dobrowolnych datków do końca sierpnia 5.998.02 zł. Miesięcznie przeciętnie wpływy sięgają 2000 zł, uruchomił kuchnię, która wydaje 200 obiadów dziennie, a wysiłki Komitetu idą w tym kierunku, aby liczbę obiadów zwiększyć przy uruchomieniu drugiej kuchni do 600. Tymczasem o działalności pszczyńskiego Komitetu Miejskiego dotąd głucho, zdaje się, że jest w śnie pogrążony. Czas najwyższy, zabrać się do pracy!

Zlot młodzieży w Murckach. Dnia 13 bm. odbył się w Murckach zlot młodzieży stowarzyszonej w S. M. P. okręgu Katowickiego. Proboszcz ks. Matejczyk poświęcił nowowybudowane ognisko miejscowego SMP., poczem udali się druhowie na nabożeństwo w parafjalnym kościele. Następnie odbyła się defilada, zawody sportowe i akademja, na której przemówienie wygłosił ks. prof. Graniczny, patron okręgowy. Uroczystość zakończyła zabawa taneczna.

„Rerum Novarum" w Panewniku. Parafja panewnicka obchodziła 13 bm. jubileusz encykliki papieskiej „Rerum Novarum" w sposób uroczysty. Odbyła się akademja, w czasie której wygłosili przemówienia ks. dr. Kominek i p. radca Grządziel z Król. Huty.

Jubileusz pracy duszpasterskiej. Proboszcz w Orzeszu ks. Józef Kulig obchodzi w dniu 4 października br. 25-letni jubileusz swej duszpasterskiej pracy na stanowisku pierwszego proboszcza w Orzeszu. Do roku 1906 Orzesze bowiem należało do parafji Woszczyckiej. Do życzeń parafjan przyłącza się również nasza redakcja, życząc Jubilatowi powodzenia w dalszej zbożnej pracy.

Aresztowanie szpiega niemieckiego w Tychach. Onegdaj aresztowała policja w Tychach kapitana policji niemieckiej Notzego pod zarzutem uprawiania szpiegostwa na rzecz Niemiec.

O pomnik ks. Kapicy w Tychach. Dla uczczenia pamięci ks. infułata Kapicy, proboszcza w Tychach zawiązał się Komitet celem zebrania funduszów na wystawienie zasłużonemu kapłanowi dla polskości Ziemi Śląskiej pomnika. W ostatnich dniach został wydany życiorys ks. Kapicy, napisany przez ks. kan. Szramka, ze sprzedaży którego dochód jest przeznaczony na budowę nagrobka. Biografję można nabyć u ks. prob. Bieloka. Przyjmuje się także na probostwie datki na powyższy cel, jak również ks. prał. Skowroński w Mikołowie, ks. prob. Osyra i nacz. gminy Wieczorek w Tychach.

Golasowickie aresztowania. Opinja publiczna została poruszona faktem aresztowa-

nia w Golasowicach Jana Luxa młodszego, rolnika z zawodu, który pozostaje pod zarzutem przechowywania broni palnej i materjałów wybuchowych. Aresztowany Lux został zwolniony a dochodzenia trwają nadal.

Pożary wciąż wyrządzają szkody. W ostn. czasie należy zanotować znów kilka pożarów w powiecie pszczyńskim. I tak w Pawłowicach wybuchł pożar w domu mieszkalnym J. Mańki i zniszczył doszczętnie dach, sufity oraz chlew. W Chełmie Wielkim zniszczył pożar stodołę rolnika Fr. Kałuży wraz z tegorocznemi zbiorami i maszynami rolniczemi, wyrządzając szkodę około 5000 zł. Pożar ten przeniósł się następnie na zabudowania Piotra Chmielewskiego, Piotra Chromika i Tomasza Żorawika, niszcząc stodoły doszczętnie. Szkody razem wynoszą 14000 złotych.

W Bziu Zameckiem wybuchł pożar u Fryderyka Taucha. Szkoda wynosi 14 000 zł.

Dnia 17 bm. wybuchł pożar w stodole Walentego Glosa w Błędowie koło Chełmu, który zniszczył doszczętnie dach stodoły oraz tegoroczne zbiory. Szkoda wynosi ok. 15 000 złotych. Dochodzenia wykazały, że podpalenie nastąpiło ze strony poszkodowanego w celach oszukańczych.

Z Cieszyńskiego.

—oooo—

Święto pułkowe 4 p. s. p. w Cieszynie. Dowódca 4 p. s. p. podaje do wiadomości, że tegoroczne święto pułkowe, przypadające na dzień 26 września, obchodzone będzie w ramach pułku, o czem osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą. rogram następujący: Piątek, 25 września: o godz. 9 Msza św. za poległych, o godz. 19 capstrzyk, o godz. 20.30 uroczysty apel żałobny poległych na dziedzińcu koszar Piastowskich. Sobota, 26 września: o godz. 9.30 Msza św. polowa na dziedzińcu koszar Piastowskich, o godz. 10.15 wręczenie odznaki pułkowej, o godz. 10.30 defilada, o godz. 12 wspólny obiad żołnierski, o godz. 14.30 zawody sportowe.

Kurs wieczorny języka francuskiego. Z dn. 1 października br. rozpocznie się w Żeńskiej Szkole Wydziałowej, przy ul. Dr. Michejdy (d. Ciężarowa) kurs wieczorny języka francuskiego dla początkujących i zaawansowanych, pod kierownictwem siły kwalifikowanej. Wpisy tamże w dn. 26, 29 i 30 września br., od 4—5 po południu. Opłaty zniżone do 10 złotych mies., za 2 godz. tygodniowo.

Z Tow. Ogrodn.-pszczelarskiego. Zwracamy uwagę sadownikom, pszczelarzom i rolnikom na mające się odbyć targi w Katowicach urządzone przez Śląską Izbę Rolniczą od dnia 4—10 października 1931 r. na owoce, miód i drzewka, gdzie można towar ten sprzedać lub nabyć.

Bliższych wiadomości udziela Tow. Ogrodniczo-pszczelarskie w Cieszynie lub Śląska Izba Rolnicza w Katowicach.

Korzyści kupca z racjonalnie oświetlonych okien wystawowych. Związek Kupców Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie urządza w środę, dnia 30 września br. o godz. 20-tej w sali hotelu pod Jeleniem wspólnie ze „Stowarzyszeniem Organizacji Gospodarki Swietlnej" w Warszawie odczyt na temat „Korzyści kupca z racjonalnie oświetlonych okien wystawowych". Stowarzyszenie Organizacji w Warszawie ma na celu krzewienie wśród społeczeństwa zasad należytego posługiwania się oświetleniem elektrycznem we wszystkich dziedzinach i potrzebach życia, ze szczególnym uwzględnieniem korzyści dla kupiectwa. Bezpłatne bilety wstępu otrzymać można w biurze Związku Kupców w Cieszynie, Hotel pod Jeleniem, I piętro, drzwi 8—9.

Wymarsz drużyny P. W. do Katowic. Dnia 27 września br. wymaszeruje Drużyna Żeńska P. W. i W. F. przy Towarzystwie Młodych Polek w Cieszynie, do Katowic aby złożyć Wojewodzie Śląskiemu Dr Michałowi Grażyńskimu serdeczne życzenia w dniu Jego imienin.

Drużyna wymaszeruje z Cieszyna 27 bm. rano o godz. 6-tej, z marszrutą przez Hażlach, Pruchną, Golasowice, Pawłowice, Warszowice, Żory, Mikołów, Piotrowice, Katowice i przybędzie o godzinie 18.30 przed gmach Województwa.

Wieczór Chopenowski. Tegoroczny sezon koncertowy zainaugurowało Stow. Studentów-Akademików „Znicz". Jałowy tryb życia, codzienna szarzyzna i deszczowa monotonja naszego grodu przerwana została wieczorem, który na długie czasy pozostanie w pamięci obecnych. Pomysł urządzenia wieczoru Chopenowskiego okazał się bardzo szczęśliwy. P. prof. Olga Martusiewicz, którą znaliśmy dotąd jedynie z radja, czarowała cały wieczór swym niezrównanym artyzmem, wykonując duży program, złożony wyłącznie z dzieł Chopena. Niewiadomo było, co więcej podziwiać, czy niezrównany wdzięk i poezję kantyleny w piano męskie, pełne siły i wyrazu forte, czy też fenomenalną pamięć. — (Artystka odegrała cały program z pamięci). Że pokonanie wszystkich trudności dzieł Chopina wymaga najwyższej techniki wirtuozowskiej, jest rzeczą jasną. Ślicznie scharakteryzował w dłuższem przemówieniu „genjusz Chopina i jego twórczość" prof. dr. J. Reiss, docent Uniw. Krakowskiego, odkrywając dla wielu niejeden nieznany szczegół z życia wielkiego mistrza. W wykonaniu orkiestry 4 p. s. p. usłyszeliśmy Polonez A-dur i Mazurek D-dur. Bardzo licznie zebrana publiczność rozchodziła się z żywem zadowoleniem — bowiem od ostatniego koncertu Egona Petriego — a to już lat parę — nie doznała takiej duchowej podniety, jak na wieczorze Chopinowskim p. Olgi Martusiewicz — za co „Zniczowi" wyrazić należy pełne uznanie.

Ofiary na bezrobotnych. Oficerowie rezerwy 4 p. s. p. z okazji ukończenia ćwiczeń w 4 p. s. p. ofiarowali kwotę 80 zł, które złożono na ręce p. starosty dr. Kisiały.

Założenie Związku osadników śląskich. W niedzielę, dnia 27 września odbędzie się zebranie w sali hotelu „Pod Białym Koniem" w Skoczowie o godz. 14.30 po południu celem założenia związku osadników śląskich z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie. 2. Zasadnicza uchwała w sprawie założenia związku. 3. Odczytanie i przyjęcie statutu 4. Wybory do władz Związku. 5. Ustalenie wysokości składek członkowskich. 6. Referat p. Komisarza Ziemskiego z Cieszyna pod tytułem: Z jakich kredytów może obecnie korzystać osadnik. 7. Wolne wnioski. 8. Zakończenie. Do wzięcia udziału w tem zebraniu zaprasza osadników z parcelacji państwowej i prywatnej Komitet organizacyjny.

Cisownica. — Otwarcie boiska strzeleckiego. Dnia 6 września br. odbyła się w Cisownicy podniosła uroczystość otwarcia boiska strzeleckiego. Licznie zebranych gości i strzelców z całego powiatu cieszyńskiego powitał prezes miejscowego oddziału „Strzelca" przełożony gminy Kowala, poczem otwarcia boiska dokonał prezes powiatowy „Strzelca" Dr. Szromba, w obecności p. starosty powiatu Dr. Kisiały. Po otwarciu boiska orkiestra odegrała hymn narodowy i podniesioną została chorągiew o barwach państwowych na wysoki maszt, poczem odbyły się strzeleckie zawody lekkoatletyczne. Dziarscy strzelcy z Cisownicy i ze sąsiednich oddziałów okazali na świeżo otwartem własnem boisku swoją tężyznę i sprawność fizyczną, grając w koszykówkę i siatkówkę, ćwicząc biegi i skoki w dal i zwyż oraz odbywając inne ćwiczenia lekkoatletyczne, wszystko z prawdziwym zapałem, znawstwem i w doskonałej formie. U naszych strzelców podczas tych zawodów znać było radość i werwę życiową z faktem posiadania własnego boiska i z faktem przynależności do organizacji jedynej dla naszej młodzieży, jaką jest „Związek Strzelecki".

Nowe boisko strzeleckie w Cisownicy przedstawia się imponująco. Położone malowniczo na tle gór i lasów, należycie ogrodzone i zaopatrzone w dużą bramę wjazdową z orłem strzeleckim u góry, staje się ono fundamentem rozwoju zdrowej idei strzeleckiej w naszym powiecie i zachętą dla tych młodych ludzi, którzy jeszcze do „Strzelca" nie należą. Oddziałowi w Cisownicy i jego ofiarnym członkom — strzelcom należy się cześć i uznanie za zniwelowanie i piękne urządzenie boiska i należy wyrazić przekonanie, że dobrze się ono zasłuży dla rozwoju sił fizycznych naszej młodzieży strzeleckiej, a tem samem przysporzy ono zdrowych, silnych i pełnych zapału, uświadomionych obywateli naszemu państwu.

Związek Legjonistów Polskich w Wiśle. Z inicjatywy byłych legjonistów zamieszkałych w okolicach Wisły, Ustronia i Istebnej z obywatelem Juljuszem Łopatką aptekarzem w Wisły, oraz za łaskawem poparciem i specjalnem zainteresowaniem się Kierownika Oddziału Organizacyjnego Zarządu Głównego Zw. Legjonistów ob. Radcy Podworskiego z Warszawy, w dniu 30 sierpnia 1931 roku został zawiązany w siedzibie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Wiśle oddział Zw. L. P.

Założenie tego Związku w miejscowości Wisła położonej na zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej Polski, ma specjalnie duże znaczenie propagandowe Idei Marszałka Piłsudskiego, do Wisły bowiem rok rocznie zjeżdża tysiące letników z całej Polski a nawet z zagranicy w czasie pobytu Pana Prezydenta na Zameczku Wisła gości u siebie przedstawicieli Rządu i akredytowanych przy Rządzie Rzeczypospolitej przedstawicieli obcych Państw.

Walne Zebranie Legjonistów wyłoniło Zarząd Oddziału do którego weszli: ob. Juljusz Łopatka, prezes, ob. Stanisław Widliński, wiceprezes, ob. Antoni Rzeźnicki, sekretarz, i ob. Radko Wincenty, skarbnik.

Zebranie zakończono wnieseniem okrzyku na cześć Pana Prezydenta Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego.

WISŁA. — Kurs zagotowania i konserwowania owoców. — Wikary ks. Wantuła. — Przeniesienie inż. Buchty do Lwowa. W roku bieżącym odbyły się w szkole powszechnej przy kościele trzy kursy, z tego jeden wyrobu win owocowych, urządzony przez miejscowy Oddział Tow. Ogrodniczo-Pszczelarskiego, zaś dwa konserwowania owoców, urządzone przez nowozałożony Oddział Gospodyń Wiejskich. Oba kursy prowadziła p. Zakorska, instruktorka Śląskiej Izby Rolniczej.

W kursie wyrobów win owocowych brało udział 40 osób, zaś na kursach przeróbki owoców po 15 osób. Uczestniczki kursu drugiego urządziły bardzo ładną wystawę przetworów owocowych w sali gimnastycznej szkoły. W niedzielę 13 września zwiedzili wystawę dorośli, zaś w dniu następnym dzieci szkolne.

W dniu 20 września powstało większe zastępstwo zborowe wikarego w osobie ks. Wantuły z Ustronia.

Z początkiem października odchodzi inż. Buchla, tutejszy nadleśniczy na wyższe stanowisko do Lwowa. Inż. Buchta pracował od kilku lat w Wiśle, był czynnym i ruchliwym członkiem Rady Gminnej. Towarzyszą mu najlepsze życzenia miejscowej ludności.

Ogrodzona. — Zawody strażackie. W niedzielę dnia 4 października br. odbędą się o godzinie 14 rejonowe zawody strażackie rejonu 4 okręgu cieszyńskiego na łące p. Grzybka w Ogrodzonej. Do zawodów stawają Ochotn. Straże Poż. z Gumien, Kostkowic, Ogrodzonej i Zamarsk. Po ćwiczeniach defilada, rozdanie nagród i zabawa towarzyska w gospodzie. — Uprasza się o jaknajliczniejszy udział.

Zebrzydowice. — Zgromadzenie poselskie. Dnia 29 sierpnia br. odbyło się zgromadzenie Zjednoczenia Kolejowców Polskich w Zebrzydowicach. Sytuacja ciężka zmusza związki zawodowe do szukania pomocy wzajemnej, względnie do szukania środków zaradczych. Toteż zgromadzenie miało charakter bardzo podniosły i rzeczowy. Referaty i przemówienia przedstawiały położenie ciężkie naszego państwa, lecz z drugiej strony nie przechodziły w dziedzinę demagogji, na której tyle osób dzisiaj się popisuje i z ciemnych komórek chcą się wydostać na światło dzienne, by siać zamęt i nienawiść. Zgromadzeniu przewodniczył p. Jewuła. Referat programowy o stosunkach politycznych i gospodarczych wygłosił p. poseł Halfar. Referaty zawodowe, odnoszące się ściśle do stosunków kolejowych i kolejarzy, wygłosili pp. Waszkowski, czł. Zarządu i p. prezes Jaworski z Krakowa. W dyskusji zabierali głos pp. poseł Dr. Kotas, Radomski, Kunczke i inni. Po czterogodzinnych obradach, po ujęciu punktów poruszonych referatach, zamknął p. prezes Jaworski zgromadzenie. Postulaty, wystosowane pod adresem pp. posłów i członków Zarządu Głównego Związku Ko-

lejowców, są dobitnym obrazem wysokiej inteligencji naszego kolejarza polskiego, zdolnego do ofiarnej i sprawiedliwej pracy dla dobra Państwa.

Z Bielskiego.

—oooo—

Nieudała ucieczka więźniów. 20 bm. około godz. 19.30 usiłowali zbiec z więzienia sądu grodzkiego w Bielsku więźniowie Fr. Piela z Bestwiny pow. Biała i Michał Bolek z Oświęcimia. Wymienieni przepiłowali kraty w celi więziennej i na skręconych prześcieradłach spuścili się z pierwszego piętra na podwórze więzienne, a następnie przedostali się przez 6-metrowy mur na drugie podwórze, skąd z łatwością byliby się dostali nazewnątrz. Więźniowie jednak obserwowani byli przez funkcjonarjusza policyjnego, pełniącego służbę w gmachu Starostwa, który niezwłocznie zaalarmował miejscowy komisarjat. Policjanci w sile około 12 otoczyli podwórze więzienia i niedoszłych zbiegów przytrzymali i napowrót osadzili w celach więziennych.

Stan przemysłu bielskiego. Bielskie fabryki sukna pracowały ostatnio przy prawie takiem samem natężeniu ruchu co w roku ubiegłym. W miesiącu lipcu br. przepracowadzono w tut. przemyśle włókienniczym 1.150.390 robotniko-godzin, podczas gdy w tymże miesiącu roku ubiegłego 1.154.158 robotniko-godzin. Różnica zatem na niekorzyść stanu zatrudnienia w lipcu br. wynosi około 3.250 robotniko-godzin. W miesiącu sierpniu br. bielski okręg przemysłowy wywiózł 28.634 kg tkanin wełnianych wartości 1.018.499 zł. Towar ten wywieziony został do krajów nadbałtyckich i północnej Austrji, Węgier, Czechosłowacji, Jugosławji, Niemiec, Szwajcarji, Włoch, Belgji, Francji, Anglji, Rumunji, Bułgarji, Grecji, na bliski i daleki Wschód, do Afryki i Ameryki. — Bielski przemysł maszynowy stworzył w ostatnich miesiącach nowy dział produkcji. Poczęto mianowicie wyrabiać rury i kształtki oraz maszyny do szycia. Z końcem sierpnia wypuszczono na rynek pierwszą serję maszyn do szycia w ilości 300 sztuk. Znawcy wypowiadają się z uznaniem o ich konstrukcji i jakości. Maszyny te mogą — zdaniem znawców — współzawodniczyć z najlepszemi wyrobami przemysłu zagranicznego. Nowe maszyny do szycia wyposażone są w znak towarowy „Tatra". Na wypadek większego zapotrzebowania, produkcja maszyn do szycia może być w każdej chwili zwiększona wielokrotnie.

Wiadomości z kraju.

Tragedja w rodzinie inżyniera zwolnionego z pracy. Rankiem dnia 26 bm. Siemianowice i okolica poruszoną została do żywego tragedją w rodzinie inżyniera Pelara Jana, zatrudnionego na kopalni „Richter", który w godzinach między 6 a 7 rano dwiema kulami z rewolweru pozbawił życia małżonkę swą 38 lat liczącą Stefanję i 10-letniego syna Jerzego. Sam Pelar pięcioma dalszemi strzałami zranił się ciężko. Zabójca przewieziony do szpitala hutniczego w Siemianowicach zmarł w niespełna trzy godziny potem. Pelar strzelał do żony swej i syna będących jeszcze w łóżkach, w obu wypadkach mierząc w głowę. Zabójca pozostawił list w którym postępek swój tłumaczy wymówieniem mu posady na kopalni „Richter". Zwłoki ofiar tragicznego czynu Pelara zabezpieczono na miejscu do dyspozycji władz sądowych.

Nowe kredyty dla rzemiosła śląskiego. Dzięki interwencji Wojewody Dr. Michała Grażyńskiego, Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił rzemiosłu śląskiemu kredytu w wysokości 200.000 zł, ze spłat ratalnych dotychczasowych kredytów na dotychczasowych ulgowych warunkach. Rozdziału kredytów dokonają Komunalne Kasy oszczędności.

Odszkodowania za szkody majątkowe w okresie plebiscytu. Ci obywatele polscy, którzy mieli pretensje przeciw Państwu niemieckiemu o odszkodowania majątkowe, mogą w dalszym ciągu toczyć postępowanie odszkodowawcze za pośrednictwem Z. O. K. Z. Wobec zmienionych warunków na mocy układu likwidacyjnego polsko-niem. z dn. 31. paźdz. 1929, poszkodowani, o ile nie zamierzają się zrzec swej pretensji, winni przesłać Dyrekcji ZOKZ. Delegatura w Warszawie, ul. Hipoteczna 8 najpóźniej do dnia 15 października br. nowe pełnomocnictwa. W powyższej sprawie Zarząd miejscowego Koła ZOKZ. w Pszczynie udzieli wyjaśnień na najbliższem miesięcznem zebraniu, którego termin zapoda członkom osobnemi zawiadomieniami.

Wiadomości z za Olzy.

W niedzielę 27 września odbędą się za Olzą wybory gminne. Nie trzeba chyba tłumaczyć naszym Rodakom w Czechosłowacji, na jakie listy należy głosować, bo uczyniła to, już Wasza własna prasa. Zaznaczamy tylko, iż od samych Was zależy, kto będzie rządził waszemi gminami — Polak, czy Czech lub Niemiec, więc idźcie do urny wyborczej zgodnie, jako Polacy, a nie jako katolicy, czy ewangelicy, socjaliści lub konserwatyści. Każdy niech uważa za swój obowiązek złożyć głos na listę polską, i to prawdziwie polską, a nie ślązakowską. Cześć Wam!

Ze świata.

Tyfus plamisty w Rosji.

W Rosji dziesiątkuje więźniów-robotników leśnych straszliwa epidemja tyfusu plamistego. Szczególnie silnie szaleje epidemja tyfusu w Archangielsku i na wyspach Sołowieckich, gdzie dziennie ginie setki ludzi. Baraki zamieszkiwane przez nieszczęsnych robotników przedstawiają się jako jedno wielkie cmentarzysko.

Bolszewicy wymordowali przeszło półtora miljona ludzi!

Cyfra ofiar urzędowych rzezi ludzkich w Rosji Bolszewickiej od roku 1917 do 1923 wynosi — 1,765.065 osób!!! Statystyka ta jest wymowna, że wszelkie komentarze są zbyteczne. Według stanów i zawodów sytuacja przedstawia się następująco: 25 biskupów, 1215 kapłanów, 6575 profesorów i nauczycieli, 8800 lekarzy, 54850 oficerów, 260.000 żołnierzy, 10.000 policzantów, 815.000 chłopów, 182.000 robotników i dziesiątki tysięcy ludzi innych zawodów. Cyfry te nie są zmyślone, lecz są wynikiem sowieckich obliczeń. Pomyśleć tylko, że dzieje się to w myśl haseł socjalistycznych, a w dodatku w 20 wieku.

Klęska powodzi w Chinach.

Wskutek wylewu wielkich rzek chińskich w prowincji Wan-Chu-Fej zginęło przeszło 100.000 ludzi, ucierpiało 48 powiatów, a ogólnie wziąwszy 70 % ludności zostało poszkodowanych.

Straszna posucha w Afryce.

Kraj Zulusów w połudn.-wschodniej Afryce nawiedziła straszna, niepamiętna posucha. Od roku nie padał deszcz i bydło w ilości tysięcy sztuk pada dziennie. Ziemia jest tak twarda, iż nie można jej orać. Ludzie są bliscy śmierci głodowej.

Wśród wydawnictwa.

Franciszek Prade, Na strunach duszy, Katowice.

Smutno i blado wyglądają spóźnione kwiaty. Nie ostoją się przed przymrozkiem. Budzą pragnienie wiosny. Smutno i blado brzmią spóźnione wiersze. Nie ostoją się przed naporem nowych silnych czasów. Budzą pragnienie współczesności.

Poezje „Na strunach duszy" mogły znaleźć oddźwięk dawno temu. Czasem, udatniejsza zwrotka, przypomni rytmikę Asnyka, czasem zabrzmi jak echo melodyj Konopnickiej. Wiersze po brzegi przepełnione są łezką, tęsknotą, melancholją. Zdają się nic nie wiedzieć o rytmie nowego życia, o formie nowej sztuki. Nie wykazują linji rozwoju na przestrzeni lat 1916 do 1931. Niektóre wcale wdzięczne i rzewne, naogół zniechęcają banałem treści i formy.

H. M.

Kącik dla kobiet.

Przechowywanie jaj na zimę. Najlepiej nadaje się okres wiosny i lata, a to z tego powodu, iż podaż jest duża, wskutek czego ceny są niskie. Przeznaczone do przechowywania jaja winny być świeże i możliwie nie starsze, jak 5-cio dniowe, mieć skorupkę gładką, jasną i świeży zapach. Praktyka wykazała, że przechowywać jaja można na przeciąg 7—9 miesięcy, o ile są zabezpieczone przed wysychaniem i działaniem bakteryj gnilnych. Do tego celu służą różne roztwory, które utrudniają dostęp powietrza i działają zabójczo na bakterje.

Podajemy poniżej kilka wybróbowanych sposobów do przechowywania jaj:

R o z t w ó r w a p n a. Na 1 kg wapna dajemy 15 do 20 litrów wody, mieszamy dobrze i po 2—3 dniach zlewa się roztwór do innego naczynia bez osadu, dodaje się 2—4 gramów soli kuchennej, miesza się i wkłada jaja, pozostawiając powyżej ostatniej warstwy jaj warstwę roztworu.

Naczynie należy przykryć płótnem i posypać warstwą wapna.

R o z t w ó r s o l i. Na 1 litr wody dać 12—14 gramów soli kuchennej i 2—3 łyżki wapna palonego. Należy używać wapna świeżego, dobrze wypalonego.

W roztworze tym znakomicie jaja się konserwują.

Wydaw. Henryk Dobrowolski. — Odpow. redaktor Józef Teleżyński w Cieszynie. — Drukarnia H. Nowaka Nast. w Cieszynie.